

MÀSTER UNIVERSITARI EN ECONOMIA I EMPRESA SOCIAL

INTRODUCCIÓ A L' ECONOMIA SOCIAL

Informació general

- Curs acadèmic 2025/26
- Departament: Empresa
- Tipus d' assignatura: Obligatòria
- Trimestre: Primer
- Nombre de crèdits: 5
- Professorat: Eloi Serrano, Miguel Garau

Idiomes de docència

Castellà i català.

Presentació de l' assignatura

L' objectiu d' aquesta assignatura és inferir l' origen històric i conceptual de l' Economia Social.

Durant les diferents sessions es treballaran aspectes teòrics del model econòmic i empresarial de les organitzacions de l' Economia Social. Es tractaran les influències històriques i del pensament que han anat configurant les diferents visions de l' Economia Social, i reflexionarem sobre la consistència teòrica que, efectivament, poden o han de tenir els gestors d' empreses de l' Economia Social avui dia.

Competències/Resultats d'aprenentatge

GENERALS

- RA1. L' estudiant serà capaç d' identificar el concepte d' Economia Social a partir dels fonaments teòrics i les seves implicacions macro i microeconòmiques en els estudis de casos o anàlisi d' exemples d' organitzacions i lectures proposades a classe.
- RA.5. L'estudiant serà capaç de reconèixer el model de gestió idoni per a diferents projectes organitzacionals en l'àmbit de l'Economia Social mitjançant l'observació i l'anàlisi de cooperatives existents.
- RA.8. L'estudiant serà capaç de comunicar les conclusions derivades del seu projecte/estudi utilitzant el llenguatge tècnic especialitzat de forma clara i sense ambigüitats perquè públics especialitzats i no especialitzats entenguin les particularitats de la matèria en Economia Social.
- RA.12. L'estudiant serà capaç d'examinar amb perspectiva global el món i els seus reptes, des del compromís amb els drets fonamentals, la justícia social, la democràcia i el medi ambient per actuar personalment i col·lectivament pel benestar planetari i el desenvolupament sostenible.
- RA.13. L'estudiant serà capaç d'avaluar les desigualtats per raons de sexe o gènere que li permeti dissenyar solucions efectives.

ESPECÍFIQUES

- RA1. Distingirà les fonts doctrinals de l' Economia Social i el seu context dins de la Teoria General de l' Economia.
- RA.1. Categoritzarà les diferents etapes històriques de l'Economia Social.
- RA.1. Descriurà les diferents tipologies d'organitzacions que componen l'Economia Social.
- RA5. Descriurà els principis que han de regir la gestió de qualsevol projecte de l' Economia social tant a nivell operatiu com ètic.
- RA5. Analitzarà el cicle de vida d' un projecte de l' Economia Social amb totes les seves etapes clau revisant totes les fases de forma ordenada i eficaç amb el suport de casos pràctics.
- RA8. Exposarà el seu projecte/estudi mitjançant els conceptes específics en l'Economia Social.
- RA13. Inclourà la perspectiva de gènere en el disseny de noves solucions.

- RA12. Plantejarà un projecte que involucri almenys dos ODS, i que es realitzi tenint present el marc ètic i legal que li correspon.

Continguts

- El concepte d' Economia Social.
- Tipus d' empreses de l' Economia Social.
- Introducció a la Governança
- Introducció a l' avaluació de l' impacte
- Història del Cooperativisme i les seves bases teòriques
 - - Antecedents, influències i eclosió del moviment cooperatiu a Catalunya (1864-1919)
 - - Un canvi de paradigma: dictadura, sindicats i cooperatives (1919-1930)

Objectius de Desenvolupament Sostenible

- 04 - Educació de qualitat
- 08 – Treball decent i creixement econòmic
- 10 – Reducció de les desigualtats
- 12 – Producció i consum responsables
- 16 – Pau, justícia i institucions sòlides

Activitats i Sistema d' avaluació

Avaluació: Treballs a l'aula (70%) i Examen Final (30%).

L'avaluació de l'assignatura constarà de dues proves d'avaluació realitzades en les sessions online (50% cadascuna).

L'horari de tutories i seminaris d'aquesta assignatura serà els dimecres de 15-17h prèvia cita amb el/la docent corresponent. Aquest horari es pot modificar a convenir.

Bibliografia bàsica i Recursos

Chaves, R. (1999). **La economía social como enfoque metodológico, como objeto de estudio y como disciplina científica**. Cirioc-españa, Revista de economía pública, social y cooperativa, 33, 115-139.

Manual de Economía Social. Rafael Chaves Ávila, Isabel Gemma Fajardo García y José Luis Monzón (dirs.) (Tirant lo Blanch, Valencia, 2020)

Introducció a l'economia y l'empresa social. Eloi Serrano (director) icaria editorial. 2019

ALARÍ, Emma & GOROSTIZA, Santiago. **La forja solidària d'un barri portuari: la Barceloneta obrera i cooperativa**, Barcelona, La Ciutat Invisible Edicions, 2016

DALMAU Marc & MIRÓ, Ivan. **Les cooperatives obreres de Sants Autogestió proletària en un barri de Barcelona (1870-1939)**. Barcelona: La ciutat invisible Edicions, 2010

DALMAU, Marc. **Les cooperatives obreres del poblenou**. Barcelona: La Ciutat Invisible Edicions, 2015

FAURA VENTOSA, Ignasi. **L'economia social catalana als inicis del segle XX**, Barcelona: Pagès, 2016

GARAU ROLANDI, Miguel. **Entre la utopía y la supervivencia. El desarrollo y la diversidad de las cooperativas obreras de producción y trabajo en la Catalunya urbana e industrial (1864-1936)**, Universidad de Barcelona, tesi doctoral en línia, 2016.

GARRIDO HERRERO, Samuel [Coord.] **"Cooperativismo y economía social: perspectiva histórica"**, CIRIEC-España, Revista de economía pública, social y cooperativa, 44, 2003

GARRIDO HERRERO, Samuel. **Treballar en comú.: El cooperativisme agrari a Espanya (1900-1936)**. Valencia: Generalitat valenciana, 1996.

MEDINA-ALBADALEJO, Francisco José & PUJOL, Josep. **"Cooperativas de consumo y niveles de vida, España 1865-1939: Una primera aproximación"**, Scripta Nova: Revista electrónica de geografía y ciencias sociales, 18, 2014

PÉREZ BARÓ, Albert & VENTOSA I ROIG, Joan. **El moviment cooperatiu a Catalunya**, Palma de Mallorca, Raixa Editorial Borja Moll, 1961

PÉREZ BARÓ, Albert. **Ética y economía cooperatistas: teoría y realizaciones**. Barcelona: Editorial cooperativa, 1963

PÉREZ BARÓ, Albert. **Cooperació i cooperativisme**. Barcelona: Editorial Bruguera, 1966

PÉREZ BARÓ, Albert. **Trenta mesos de col·lectivisme a Catalunya, cinquanta anys després**. Barcelona: Edicions 62, 1970

PÉREZ BARÓ, Albert. **Temàtica Cooperatista**. Barcelona: Pòrtic, 1971

PÉREZ BARÓ, Albert. **Les cooperatives a Catalunya**. Barcelona: IEC, 1972

PÉREZ BARÓ, Albert. **Història de les cooperatives a Catalunya**. Barcelona: Crítica, 1989

PÉREZ LEDESMA, Manuel. **“Cooperativismo y movimiento obrero. Del enfrentamiento a la concordia”** dins: **VV. AA., Actas del primer congreso sobre cooperativismo espanyol**. Tomo II. Madrid: Fundación Fernando Garrido, 2000, pp. 20-38

PLANA I GABERNET, **El cooperativisme català o l'economia de la fraternitat, Barcelona**, Universitat de Barcelona, Escola Universitaria d'Estudis Empresarials, Fundació Francesc Ferrer i Guardia, Fundació Roca i Galés, 1998

REVENTÓS CARNER, Joan. **El movimiento cooperativo en España**, Barcelona, Ariel, 1960

MÁSTER UNIVERSITARIO EN ECONOMÍA Y EMPRESA SOCIAL

INTRODUCCIÓN A LA ECONOMÍA SOCIAL

Información general

- Curso académico 2025/26
- Departamento: Empresa
- Tipo de asignatura: Obligatoria
- Trimestre: Primero
- Número de créditos: 5
- Profesorado: Eloi Serrano, Miguel Garau

Idiomas de docencia

Castellano y catalán.

Presentación de la asignatura

El objetivo de esta asignatura es inferir el origen histórico y conceptual de la Economía Social.

Durante las diferentes sesiones se trabajarán aspectos teóricos del modelo económico y empresarial de las organizaciones de la Economía Social. Se tratarán las influencias históricas y del pensamiento que han ido configurando las diferentes visiones de la Economía Social, y reflexionaremos sobre la consistencia teórica que, efectivamente, pueden o deben tener los gestores de empresas de la Economía Social hoy en día.

Competencias/Resultados de aprendizaje

GENERALES

- RA1. El estudiante será capaz de identificar el concepto de Economía Social a partir de los fundamentos teóricos y sus implicaciones macro y microeconómicas en los estudios de casos o análisis de ejemplos de organizaciones y lecturas propuestas en clase.
- RA.5. El estudiante será capaz de reconocer el modelo de gestión idóneo para distintos proyectos organizacionales en el ámbito de la Economía Social mediante la observación y el análisis de cooperativas existentes.
- RA.8. El estudiante será capaz de comunicar las conclusiones derivadas de su proyecto/estudio utilizando el lenguaje técnico especializado de forma clara y sin ambigüedades para que públicos especializados y no especializados entiendan las particularidades de la materia en Economía Social.
- RA.12. El estudiante será capaz de examinar con perspectiva global el mundo y sus retos, desde el compromiso con los derechos fundamentales, la justicia social, la democracia y el medio ambiente para actuar personal y colectivamente por el bienestar planetario y el desarrollo sostenible.
- RA.13. El estudiante será capaz de evaluar las desigualdades por razones de sexo o género que le permita diseñar soluciones efectivas.

ESPECÍFICAS

- RA1. Distinguirá las fuentes doctrinales de la Economía Social y su contexto dentro de la Teoría General de la Economía.
- RA.1. Categorizará las distintas etapas históricas de la Economía Social.
- RA.1. Describirá las diferentes tipologías de organizaciones que componen la Economía Social.
- RA5. Describirá los principios que deben regir la gestión de cualquier proyecto de la Economía social tanto a nivel operativo como ético.

- RA5. Analizará el ciclo de vida de un proyecto de la Economía Social con todas sus etapas clave revisando todas las fases de forma ordenada y eficaz con el apoyo de casos prácticos.
- RA8. Expondrá su proyecto/estudio mediante los conceptos específicos en la Economía Social.
- RA13. Incluirá la perspectiva de género en el diseño de nuevas soluciones.
- RA12. Planteará un proyecto que involucre al menos dos ODS, y que se realice teniendo presente el marco ético y legal que le corresponde.

Contenidos

- El concepto de Economía Social.
- Tipos de empresas de la Economía Social.
- Introducción a la Gobernanza
- Introducción a la evaluación del impacto
- Historia del Cooperativismo y sus bases teóricas
 - - Antecedentes, influencias y eclosión del movimiento cooperativo en Cataluña (1864-1919)
 - - Un cambio de paradigma: dictadura, sindicatos y cooperativas (1919-1930)

Objetivos de Desarrollo Sostenible

- 04 - Educación de calidad
- 08 – Trabajo decente y crecimiento económico
- 10 – Reducción de las desigualdades
- 12 – Producción y consumo responsables
- 16 – Paz, justicia e instituciones sólidas

Actividades y Sistema de evaluación

Evaluación: Trabajos en el aula (70%) y Examen Final (30%).

La evaluación de la asignatura constará de dos pruebas de evaluación realizadas en las sesiones online (50% cada una).

El horario de tutorías y seminarios de esta asignatura será los miércoles de 15-17h previa cita con el/la docente correspondiente. Este horario puede modificarse a convenir.

Bibliografía básica y Recursos

Chaves, R. (1999). **La economía social como enfoque metodológico, como objeto de estudio y como disciplina científica**. Ciripec-españa, Revista de economía pública, social y cooperativa, 33, 115-139.

Manual de Economía Social. Rafael Chaves Ávila, Isabel Gemma Fajardo García y José Luis Monzón (dirs.) (Tirant lo Blanch, Valencia, 2020)

Introducció a l'economia y l'empresa social. Eloi Serrano (director) icaria editorial. 2019

ALARÍ, Emma & GOROSTIZA, Santiago. **La forja solidària d'un barri portuari: la Barceloneta obrera i cooperativa**, Barcelona, La Ciutat Invisible Edicions, 2016

DALMAU Marc & MIRÓ, Ivan. **Les cooperatives obreres de Sants Autogestió proletària en un barri de Barcelona (1870-1939)**. Barcelona: La ciutat invisible Edicions, 2010

DALMAU, Marc. **Les cooperatives obreres del poblenou**. Barcelona: La Ciutat Invisible Edicions, 2015

FAURA VENTOSA, Ignasi. **L'economia social catalana als inicis del segle XX**, Barcelona: Pagès, 2016

GARAU ROLANDI, Miguel. **Entre la utopía y la supervivencia. El desarrollo y la diversidad de las cooperativas obreras de producción y trabajo en la Catalunya urbana e industrial (1864-1936)**, Universidad de Barcelona, tesi doctoral en línia, 2016.

GARRIDO HERRERO, Samuel [Coord.] **"Cooperativismo y economía social: perspectiva histórica"**, CIRIEC-España, Revista de economía pública, social y cooperativa, 44, 2003

GARRIDO HERRERO, Samuel. **Treballar en comú.: El cooperativisme agrari a Espanya (1900-1936)**. Valencia: Generalitat valenciana, 1996.

MEDINA-ALBADALEJO, Francisco José & PUJOL, Josep. "**Cooperativas de consumo y niveles de vida, España 1865-1939: Una primera aproximación**", Scripta Nova: Revista electrónica de geografía y ciencias sociales, 18, 2014

PÉREZ BARÓ, Albert & VENTOSA I ROIG, Joan. **El moviment cooperatiu a Catalunya**, Palma de Mallorca, Raixa Editorial Borja Moll, 1961

PÉREZ BARÓ, Albert. **Ética y economía cooperatistas: teoría y realizaciones**. Barcelona: Editorial cooperativa, 1963

PÉREZ BARÓ, Albert. **Cooperació i cooperativisme**. Barcelona: Editorial Bruguera, 1966

PÉREZ BARÓ, Albert. **Trenta mesos de col·lectivisme a Catalunya, cinquanta anys després**. Barcelona: Edicions 62, 1970

PÉREZ BARÓ, Albert. **Temàtica Cooperatista**. Barcelona: Pòrtic, 1971

PÉREZ BARÓ, Albert. **Les cooperatives a Catalunya**. Barcelona: IEC, 1972

PÉREZ BARÓ, Albert. **Història de les cooperatives a Catalunya**. Barcelona: Crítica, 1989

PÉREZ LEDESMA, Manuel. "**Cooperativismo y movimiento obrero. Del enfrentamiento a la concordia**" dins: **VV. AA., Actas del primer congreso sobre cooperativismo espanyol**. Tomo II. Madrid: Fundación Fernando Garrido, 2000, pp. 20-38

PLANA I GABERNET, **El cooperativisme català o l'economia de la fraternitat, Barcelona**, Universitat de Barcelona, Escola Universitaria d'Estudis Empresarials, Fundació Francesc Ferrer i Guardia, Fundació Roca i Galés, 1998

REVENTÓS CARNER, Joan. **El movimiento cooperativo en España**, Barcelona, Ariel, 1960

MASTER'S DEGREE IN ECONOMICS AND SOCIAL ENTERPRISE

INTRODUCTION TO THE SOCIAL ECONOMY

General Information

- Academic year 2025/26
- Department: Business
- Type of subject: Compulsory
- Trimester: First
- Number of credits: 5
- Faculty: Eloi Serrano, Miguel Garau

Teaching languages

Spanish and Catalan.

Presentation of the subject

The objective of this subject is to infer the historical and conceptual origin of the Social Economy.

During the different sessions, theoretical aspects of the economic and business model of Social Economy organisations will be worked on. The historical and thought influences that have been shaping the different visions of the Social Economy will be discussed, and we will reflect on the theoretical consistency that, indeed, Social Economy business managers can or should have today.

Competencies/Learning Outcomes

GENERAL

- RA1. The student will be able to identify the concept of Social Economy from the theoretical foundations and its macro and microeconomic implications in case studies or analysis of examples of organizations and readings proposed in class.
- RA.5. The student will be able to recognise the ideal management model for different organisational projects in the field of the Social Economy through the observation and analysis of existing cooperatives.
- RA.8. The student will be able to communicate the conclusions derived from his/her project/study using specialized technical language in a clear and unambiguous way so that specialized and non-specialized audiences understand the particularities of the subject in Social Economy.
- RA.12. The student will be able to examine the world and its challenges from a global perspective, from a commitment to fundamental rights, social justice, democracy and the environment to act personally and collectively for planetary well-being and sustainable development.
- RA.13. The student will be able to evaluate inequalities based on sex or gender that will allow them to design effective solutions.

SPECIFIC

- RA1. It will distinguish the doctrinal sources of the Social Economy and its context within the General Theory of Economics.
- RA.1. Categorise the different historical stages of the Social Economy.
- RA.1. Describe the different types of organisations that make up the Social Economy.
- RA5. It will describe the principles that should govern the management of any Social Economy project both at an operational and ethical level.
- RA5. You will analyse the life cycle of a Social Economy project with all its key stages, reviewing all the phases in an orderly and effective way with the support of practical cases.

- RA8. They will present their project/study through the specific concepts in the Social Economy.
- RA13. It will include the gender perspective in the design of new solutions.
- RA12. It will propose a project that involves at least two SDGs, and that is carried out bearing in mind the ethical and legal framework that corresponds to it.

Contents

- The concept of Social Economy.
- Types of Social Economy companies.
- Introduction to Governance
- Introduction to Impact Evaluation
- History of Cooperativism and its theoretical bases
 - - Antecedents, influences and emergence of the cooperative movement in Catalonia (1864-1919)
 - - A paradigm shift: dictatorship, trade unions and cooperatives (1919-1930)

Sustainable Development Goals

- 04 - Quality Education
- 08 – Decent work and economic growth
- 10 – Reducing inequalities
- 12 – Responsible production and consumption
- 16 – Peace, justice and strong institutions

Activities and Evaluation System

Evaluation: Classroom work (70%) and Final Exam (30%).

The evaluation of the subject will consist of two evaluation tests carried out in the online sessions (50% each).

The schedule of tutorials and seminars for this subject will be on Wednesdays from 3-5 p.m. by appointment with the corresponding teacher. This schedule can be modified as agreed.

Basic Bibliography and Resources

Chaves, R. (1999). **La economía social como enfoque metodológico, como objeto de estudio y como disciplina científica**. Cirioc-españa, Revista de economía pública, social y cooperativa, 33, 115-139.

Manual de Economía Social. Rafael Chaves Ávila, Isabel Gemma Fajardo García y José Luis Monzón (dirs.) (Tirant lo Blanch, Valencia, 2020)

Introducció a l'economia y l'empresa social. Eloi Serrano (director) icaria editorial. 2019

ALARÍ, Emma & GOROSTIZA, Santiago. **La forja solidària d'un barri portuari: la Barceloneta obrera i cooperativa**, Barcelona, La Ciutat Invisible Edicions, 2016

DALMAU Marc & MIRÓ, Ivan. **Les cooperatives obreres de Sants Autogestió proletària en un barri de Barcelona (1870-1939)**. Barcelona: La ciutat invisible Edicions, 2010

DALMAU, Marc. **Les cooperatives obreres del poblenou**. Barcelona: La Ciutat Invisible Edicions, 2015

FAURA VENTOSA, Ignasi. **L'economia social catalana als inicis del segle XX**, Barcelona: Pagès, 2016

GARAU ROLANDI, Miguel. **Entre la utopía y la supervivencia. El desarrollo y la diversidad de las cooperativas obreras de producción y trabajo en la Catalunya urbana e industrial (1864-1936)**, Universidad de Barcelona, tesi doctoral en línia, 2016.

GARRIDO HERRERO, Samuel [Coord.] **"Cooperativismo y economía social: perspectiva histórica"**, CIRIEC-España, Revista de economía pública, social y cooperativa, 44, 2003

GARRIDO HERRERO, Samuel. **Treballar en comú.: El cooperativisme agrari a Espanya (1900-1936)**. Valencia: Generalitat valenciana, 1996.

MEDINA-ALBADALEJO, Francisco José & PUJOL, Josep. **"Cooperativas de consumo y niveles de vida, España 1865-1939: Una primera aproximación"**, Scripta Nova: Revista electrónica de geografía y ciencias sociales, 18, 2014

PÉREZ BARÓ, Albert & VENTOSA I ROIG, Joan. **El moviment cooperatiu a Catalunya**, Palma de Mallorca, Raixa Editorial Borja Moll, 1961

PÉREZ BARÓ, Albert. **Ética y economía cooperatistas: teoría y realizaciones**. Barcelona: Editorial cooperativa, 1963

PÉREZ BARÓ, Albert. **Cooperació i cooperativisme**. Barcelona: Editorial Bruguera, 1966

PÉREZ BARÓ, Albert. **Trenta mesos de col·lectivisme a Catalunya, cinquanta anys després**. Barcelona: Edicions 62, 1970

PÉREZ BARÓ, Albert. **Temàtica Cooperatista**. Barcelona: Pòrtic, 1971

PÉREZ BARÓ, Albert. **Les cooperatives a Catalunya**. Barcelona: IEC, 1972

PÉREZ BARÓ, Albert. **Història de les cooperatives a Catalunya**. Barcelona: Crítica, 1989

PÉREZ LEDESMA, Manuel. **“Cooperativismo y movimiento obrero. Del enfrentamiento a la concordia”** dins: **VV. AA., Actas del primer congreso sobre cooperativismo espanyol**. Tomo II. Madrid: Fundación Fernando Garrido, 2000, pp. 20-38

PLANA I GABERNET, **El cooperativisme català o l'economia de la fraternitat, Barcelona**, Universitat de Barcelona, Escola Universitaria d'Estudis Empresarials, Fundació Francesc Ferrer i Guardia, Fundació Roca i Galés, 1998

REVENTÓS CARNER, Joan. **El movimiento cooperativo en España**, Barcelona, Ariel, 1960